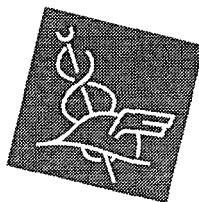

894 806 726

Univerza v Mariboru
ekonomsko-poslovna
fakulteta

Mag. Ksenja Pušnik
Mag. Monika Šlebinger
Mag. Franjo Mlinarič
Dr. Peter Mikek

PRESOJA PREVZEMOV IN KONCENTRACIJ NA TRGU FINANČNIH STORITEV

Raziskava v okviru projekta Prevzemi in koncentracije št. V5-0601-02
Ciljnega razvojnega programa konkurenčnost Slovenije 2001-2006

Izdajo znanstvene monografije so financirala Javna agencija za
raziskovalno dejavnost Republike Slovenije

Maribor, junij 2005

Kazalo vsebine

Povzetek	vii
Seznam tabel	xvii
Seznam slik	xix
Seznam prilog	xix
1 UVOD	21
2 OPREDELITEV IN RAZVOJ FINANČNIH STORITEV	25
3 TRG FINANČNIH STORITEV V SLOVENIJI	31
3.1 Tržna koncentracija.....	31
3.1.1 Število in velikost ponudnikov	32
3.1.1.1 Finančne institucije.....	32
3.1.1.2 Banke.....	35
3.1.1.3 Zavarovalnice	37
3.1.2 Raven tržne koncentracije.....	38
3.1.2.1 Banke.....	39
3.1.2.2 Zavarovalnice	40
3.1.2.3 Družbe za upravljanje in njihovi skladi	44
3.1.2.3.1 Investicijski skladi	44
3.1.2.3.2 Investicijske družbe	46
3.1.2.3.3 Vzajemni skladi	46
3.1.2.3.4 DZU-ji	48
3.1.2.4 Leasing podjetja.....	48
3.2 Faze trgov	49
3.2.1 Banke	50
3.2.2 Zavarovalnice.....	51
3.2.3 Družbe za upravljanje in njihovi skladi	53
3.2.4 Leasing družbe	53

3.3	Ovire vstopa in izstopa.....	54
3.3.1	Banke	54
3.3.2	Zavarovalnice.....	57
3.4	Koncentracija lastništva	59
3.4.1	Banke	59
3.4.2	Zavarovalnice.....	59
3.5	Razvoj trga finančnih storitev v prihodnje.....	61
3.5.1	Banke	61
3.5.2	Zavarovalnice.....	63
3.6	Konkurenca na trgu finančnih storitev	65
4	OCENA KVALITATIVNIH IN KVANTITATIVNIH METOD ZA OPREDELITEV UPOŠTEVNIH TRGOV PRI PRESOJI KONCENTRACIJ NA TRGU FINANČNIH STORITEV V SLOVENIJI.....	69
4.1	Raziskave mnenj in obnašanja potrošnikov in ponudnikov	71
4.2	Cenovni testi.....	74
4.2.1	Relativna in absolutna gibanja cen ter korelacijski koeficient.....	75
4.2.2	Stacionarnost in dinamična cenovna regresija	76
4.2.3	Testi hitrosti prilagoditve	77
4.2.4	Grangerjev test vzročnosti	78
4.3	Prožnost in ocene povpraševanja	78
4.3.1	Koeficient odklona.....	80
4.3.2	Kritična prožnost povpraševanja.....	81
4.3.3	Ocene sistema povpraševanja	82
4.3.4	Model rezidualnega povpraševanja.....	83
4.3.5	Diskretni modeli izbora – logit in probit.....	84
4.4	Analiza kritične izgube.....	86
4.5	Tržna koncentracija in cene.....	88
4.6	Ostale metode.....	89
4.6.1	Posredni dejavniki.....	89
4.6.2	Eksperimentalna ekonomija.....	90
4.6.3	Metode za opredelitev geografskega upoštevnega trga	91

5 OPREDELITEV UPOŠTEVNIH TRGOV FINANČNIH STORITEV PRI PRESOJI KONCENTRACIJ V EU	93
5.1 Bančništvo	94
5.1.1 Poslovanje z občani	95
5.1.1.1 Transakcijski računi	96
5.1.1.2 Hranilni računi	96
5.1.1.3 Krediti in hipoteke	97
5.1.2 Poslovanje s podjetji	98
5.1.2.1 Poslovanje z velikimi podjetji	98
5.1.2.2 Majhna in srednje velika podjetja	99
5.1.2.3 Geografski trg in bančno poslovanje s podjetji	100
5.1.3 Investicijsko bančništvo	101
5.1.4 Finančni trgi	101
5.1.5 Elektronsko bančništvo	103
5.1.5.1 Kreditne/debetne kartice	103
5.1.5.2 Drugi trgi plačilnih sistemov »na drobno«	104
5.1.5.3 Grosistični trgi	104
5.1.5.4 Geografski trgi in elektronsko bančništvo	104
5.2 Zavarovalništvo in dejavnost pokojninskih skladov	104
5.2.1 Neposredno življenjsko zavarovanje	106
5.2.2 Neposredno premoženjsko (splošno) zavarovanje	108
5.2.3 Posredno zavarovanje	111
5.2.4 Posredovanje v zavarovanju in druge zavarovalniške storitve	112
5.3 Druge finančne storitve	115
 6 POGOJI IN OBVEZNOSTI PRI PRESOJI KONCENTRACIJ NA TRGU FINANČNIH STORITEV	 119
6.1 Ukrepi za ustvarjanje pogojev za učinkovito konkurenco po koncentraciji v politiki konkurence	120
6.1.1 Strukturni ukrepi	120
6.1.2 Vedenjski ukrepi	121

6.2	Praksa uporabe pogojev in obveznosti pri presoji koncentracij na trgu finančnih storitev v EU	123
6.2.1	Pristop k dodeljevanju pogojev in obveznosti	123
6.2.2	Pregled primerov v bančništvu in zavarovalništvu	124
6.3	Izbira učinkovitega instrumenta konkurenčne politike	130
6.4	Potencialne težave pri uporabi ukrepov	133
6.4.1	Potencialne težave strukturnih ukrepov	133
6.4.2	Potencialne težave nestrukturnih ukrepov	137
6.5	Priporočila	138
7	RELEVANTNA VPRAŠANJA Z VIDIKA VARSTVA KONKURENCE.....	141
8	LITERATURA IN VIRI.....	155
	PRILOGE	167